

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Oboer/1/2024
Identifikačné číslo spisu:	8716200671
Dátum vydania rozhodnutia:	12.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8716200671.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v exekučnej veci oprávnenej L. J., narodenej XX. D. XXXX, J., M. P. XXX/XX, zastúpenej advokátkou Mgr. Luciou Lorenčíkovou, Poprad, Murgašova 86/1, proti povinnému Q. T., narodenému XX. E. XXXX, s registrovaným trvalým pobytom v Obci J. Q., okres H., zastúpenému advokátskou kanceláriou Hudzík & Partners s.r.o., Poprad, Mnoheľova 830/15, IČO: 47 251 654, o vymoženie výživného s príslušenstvom, o dovolaní povereného súdneho exekútora JUDr. Dušana Sopka ml., Svit, Okružná 17 proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 2CoEk/6/2023-95 z 26. septembra 2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Povinnému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „exekučný súd“) uznesením č. k. 17Er/35/2016-72 z 24. apríla 2023 vyhovel námietkam povinného proti rozvrhu výťažku zo dňa 8. apríla 2022 (výrok I.) a rozvrh výťažku z dražby spoluvlastníckeho podielu nehnuteľností vykonaný u súdneho exekútora na rozvrhovom pojednávaní dňa 8. apríla 2022 neschválil (výrok II.). Vyhovel tým námietkam splnomocnenej zástupkyne povinného, ktoré podala ústne do zápisnice na rozvrhovom pojednávaní konanom dňa 8. apríla 2022. Splnomocnenkyňa povinného konkrétne namietala, že povinný posledné splatné výživné zaplatil v januári 2020 a k 15. marcu 2022 dlhuje výživné vo výške 2 600 eur. Pokiaľ ide o výživné splatné v budúcnosti, toto bude povinný splácať pravidelne mesačne do 15. dňa v mesiaci. Splnomocnenkyňa povinného žiadala, aby rozdiel sumy 10 200 eur bol pripočítaný k preplatku vo výške 52 565,18 eura. Napokon tiež uviedla, že vymáhať je možné len vykonateľnú pohľadávku, teda splatnú, a nie pohľadávku, ktorej splatnosť nastane v budúcnosti. Exekučný súd dospel k záveru, že námietky proti rozvrhu boli podané oprávnenou osobou, v zákonnej lehote a sú dôvodné s poukazom na ustanovenie § 161 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych

exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“). Za dôvodnú uznal predovšetkým námietku, že vymáhať možno len splatnú pohľadávku, a nie takú, ktorej splatnosť nastane v budúcnosti. V posudzovanom prípade exekútor do rozvrhu výťažku z dražby zaradil predbežne určené výživné od 16. marca 2022 až do času, kým sa nezmenia pomery a v súlade s ustanovením § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov do času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Exekútor predmetnú pohľadávku zaradil podľa § 157 ods. 1 Exekučného poriadku pod písm. e) nedoplatky výživného splatné ku dňu rozvrhu. Samotné zákonné ustanovenie však uvádza, že predpokladom pre zaradenie pohľadávky do rozvrhu je jej splatnosť. S poukazom na to, že iba pohľadávka, ktorá spĺňa predpoklady na zaradenie do rozvrhu, môže byť uspokojená z rozvrhu výťažku, dospel exekučný súd k záveru, že do rozvrhu výťažku nemožno zaradiť predbežne určené výživné ako pohľadávku, ktorej splatnosť nastane v budúcnosti.

2. Ďalej exekučný súd poukázal na to, že pohľadávku dlžného výživného splatného do 15. marca 2022 exekútor zaradil podľa § 157 ods. 1 Exekučného poriadku pod písm. c) vo výške 3 900 eur ako pohľadávku zabezpečenú exekučným záložným právom na spoluvlastnícky podiel povinného. V exekučnom spise EX 5/16 sa nachádza e-mailová komunikácia medzi právnou zástupkyňou oprávnenej a exekútorom, z ktorej vyplýva, že zákonná zástupkyňa oprávnenej skontrolovala všetky prijaté platby a dlžné výživné za roky 2016 až 2022 predstavuje spolu sumu 3 900 eur. Podľa názoru exekučného súdu v danom prípade existuje zjavný nepomer medzi výškou dlžného výživného určenou povinným a výškou určenou súdnym exekútorom, pričom sporný je rozdiel medzi sumou 3 900 eur a sumou 2 600 eur, teda 1 300 eur. Dôkazné bremeno v tomto prípade zaťažuje povinného, ktorý však úhradu výživného okrem sumy 2 800 eur (dlžné výživné od 1. septembra 2013 do 15. decembra 2015) nijakým spôsobom nepreukázal. Podľa názoru exekučného súdu mal exekútor predmetnú pohľadávku v návrhu rozvrhu výťažku bližšie špecifikovať, a teda uviesť, za aké konkrétne obdobie predmetné dlžné výživné vzniklo. S poukazom na uvedené exekučný súd podľa § 161 ods. 3 Exekučného poriadku vyhovel námietkam proti rozvrhu výťažku, ktoré vzniesla splnomocnenkyňa povinného na rozvrhovom pojednávaní.

3. Preskúmaním zápisnice o rozvrhu výťažku z dražby exekučný súd ďalej zistil, že pri rozvrhovom pojednávaní došlo zo strany súdneho exekútora k procesným pochybeniam. Za takú vadu považoval predovšetkým zaradenie pohľadávky - trovy právneho zastúpenia v exekučnom konaní vo výške 227,58 eura do rozvrhu výťažku z dražby, a to napriek skutočnosti, že k úhrade predmetnej pohľadávky došlo dňa 4. mája 2016. Exekučný súd zdôraznil, že v predmetnom konaní rozhoduje o schválení rozvrhu výťažku ako celku s tým, že rozvrh buď schváli, alebo v prípade existencie odôvodnených námietok, či väd konania neschváli. S poukazom na uvedené mal za to, že konečný rozvrh výťažku nie je možné schváliť iba v jeho časti. Pokiaľ exekútor do rovnakej skupiny podľa § 157 ods. 1 Exekučného poriadku zaradil aj pohľadávku - 20 % odmena exekútora z dlžného výživného ku dňu doručenia návrhu na vykonanie exekúcie vo výške 760 eur, exekučný súd dospel k záveru, že predmetná odmena nebola exekútorom vyčíslená správne. Vychádzajúc z návrhu na vykonanie exekúcie dlžné výživné predstavuje ku dňu doručenia návrhu sumu 2 800 eur (za obdobie od 1. septembra 2013 do 15. decembra 2015), a teda 20 % odmena by bola 560 eur, a nie (exekútorom uvádzaných) 760 eur. Ani náhrada za cestovné podľa § 22 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov nebola podľa názoru exekučného súdu vyčíslená správne, keďže podľa § 1 písm. b) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 632/2008 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách je suma základnej náhrady za každý 1 km jazdy pre osobné cestné motorové vozidlá 0,183 eura (v znení účinnom od 1. januára 2009 do 31. mája 2019) a 0,193 eura (v znení účinnom od 1. júna 2019 do 30. apríla 2022), a nie 0,256 eura a 0,270 eura, ako uvádza exekútor. S poukazom na vyššie uvedené vady konania o rozvrhu, ako aj námietky proti rozvrhu výťažku, ktorým exekučný súd vzhľadom na ich dôvodnosť vyhovel (§ 161 ods. 3 Exekučného poriadku), súd prvej inštancie rozvrh výťažku podľa § 164 ods. 1 Exekučného poriadku neschválil.

4. Proti predmetnému uzneseniu podal včas odvolanie poverený súdny exekútor JUDr. Dušan Sopko ml., so sídlom exekútorského úradu vo Svite, Okružná 17 (ďalej aj „exekútor“). Krajský súd v Prešove

ako súd odvolací uznesením č. k. 2CoEk/6/2023-95 z 26. septembra 2023 odmietol odvolanie exekútora proti výroku I. uznesenia súdu prvej inštancie a potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že v konaní podľa Exekučného poriadku sa primerane použijú ustanovenia CSP, ak to nevyučuje povaha veci (§ 9a ods. 1 Exekučného poriadku). Keďže Exekučný poriadok nemá vlastnú právnu úpravu odvolacieho konania, v exekučnom konaní sa aplikuje právna úprava odvolacieho konania podľa § 355 a nasl. CSP. V ustanovení § 355 ods. 2 CSP je obsiahnuté všeobecné pravidlo prípustnosti odvolania proti uzneseniu, z ktorého vyplýva, že odvolanie je prípustné len vtedy, ak to zákon (v tomto prípade Exekučný poriadok) výslovne pripúšťa. Keďže z ustanovenia tretej vety § 161 ods. 2 Exekučného poriadku výslovne vyplýva, že proti rozhodnutiu súdu o námietkach nie je prípustné odvolanie, odvolací súd v tejto časti (t. j. proti výroku I. uznesenia súdu prvej inštancie) odvolanie exekútora (odvolací súd nesprávne uviedol Mgr. Marcely Zimmerovej - poznámka dovolacieho súdu) odmietol podľa § 386 písm. c) CSP bez toho, aby sa zaoberal vecným obsahom napadnutého rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti, t. j. vo výroku II. o neschválení rozvrhu výťažku dražby nehnuteľností odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom sa v plnom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením (§ 387 ods. 2 CSP). Zdôraznil, že Exekučný poriadok umožňuje exekučnému súdu rozhodnúť v prípade podaných námietok voči rozvrhu výťažku iba dvoma spôsobmi. Ak súd zistí vady, ktoré sú na ujmu toho, kto námietky podal, alebo ak zistí iné porušenie zákona, námietkam vyhovie. Exekučný poriadok *expressis verbis* nerieši situáciu, ktorá má nasledovať po vyhovení námietkam. Len analogicky podľa § 163 Exekučného poriadku možno usudzovať, že v takom prípade musí exekútor uskutočniť nové rozvrhové pojednávanie. Uznesenie exekučného súdu o vyhovení námietkam sa teda súčasne spája s výrokom o neschválení výťažku. Úlohou povereného exekútora je po právoplatnosti uznesenia, ktorým súd vyhovel námietkam proti rozvrhu výťažku dražby nehnuteľností a rozvrh neschválil, vykonať nové rozvrhové pojednávanie, ktoré bude následne podliehať schváleniu exekučným súdom.

6. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal exekútor (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdiac, že ide o nepreskúmateľné rozhodnutie. Poukázal na odseky 21 a 22 odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktoré podľa jeho názoru obsahujú nejasnú formuláciu a argumentáciu odvolacieho súdu, s ktorou sa on ako dovolateľ nestotožňuje a má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je absolútne nepreskúmateľné aj napriek tomu, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal odvolacími dôvodmi, na ktoré ... v odvolaní poukázal prvorado k plneniu vyživovacej povinnosti otca k dieťaťu, zameškanému (dlžnému) výživnému, ako aj bežnému výživnému. Namietal, že súd prvej inštancie preniesol povinnosť prepočtu výšky výživného za jednotlivé mesiace a roky na exekútora, k čomu tiež smerovala jedna z odvolacích námietok, ktorou sa odvolací súd nezaoberal. Odvolaciemu súdu ďalej vytykal, že ani len nenačrtol argumentačnú líniu k výživnému, ktoré je splatné v budúcnosti a ktoré povinný nebude riadne a včas plniť, pričom ku dňu konania dražby mal povinný možnosť si vysporiadať tak zameškané výživné, ako aj trovy exekúcie, čo však neurobil a po vykonanej dražbe výživné už neplatí. Keďže odvolací súd sa týmto nezaoberal, je daný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné. Pokiaľ odvolací súd v odseku 22 odôvodnenia poukázal na povinnosť exekútora vykonať nové rozvrhové pojednávanie, ktoré bude následne podliehať schváleniu exekučným súdom, dovolateľ k tomu poznamenal, že nenašiel žiadny dôvod, pre ktorý by mal rozvrhnutie výťažku z dražby uskutočniť iným spôsobom. Poukázal na to, že za obdobie rozhodovania súdu sa zameškané výživné navýšilo mesačne o 100 eur, pričom povinnosť rodiča prispievať na výživu dieťaťa naďalej pretrváva (na základe potvrdenia o dennom štúdiu na vysokej škole) a zameškané výživné v súčasnosti predstavuje 5 900 eur a každým mesiacom sa navyšuje o 100 eur. Ako dovolateľ sa podrobne vyjadril k argumentom súdu prvej inštancie, avšak súd nesprávne právne posúdil predmet exekúcie vo vzťahu k oprávnenej, voči ktorej si povinný súdom uloženú povinnosť platiť výživné nikdy riadne a včas neplnil, pričom oprávnená má z výťažku predaja nehnuteľností zabezpečené pravidelné mesačné výživné až do času, kedy zo zákona zanikne vyživovacia povinnosť povinného voči oprávnenej, t. j. až do času, kým oprávnená nebude schopná sama sa živiť. Keďže súd prvej inštancie ani odvolací súd sa nevysporiadali s plnením vyživovacej povinnosti zo strany povinného, dovolateľ má za to, že týmto postupom súdu bude rozvrh

uskutočňovať donekonečna. S poukazom na uvedené navrhol uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v rámci ktorého bude povinný sa vysporiadať s jeho odvolacími námietkami.

7. K dovolaniu exekútora sa vyjadril povinný, ktorý navrhol dovolanie v celom rozsahu odmietnuť. Konštatoval, že z predloženého dovolania sa nedozvedel, aký má byť dovolací dôvod, resp. dôvody v zmysle § 420 a § 421 CSP tak, aby sa ku každému z nich mohol relevantne vyjadriť. K svojmu vyjadreniu priložil stanovisko Slovenskej komory exekútorov k ním podanej sťažnosti č. 164-15471/22 zo 6. júla 2023, ktoré podľa jeho názoru preukazuje vážne pochybenie exekútora, ktorý napriek blokácii bankového účtu povinného v rozsahu exekvovanej pohľadávky následne (v rozpore s povinnosťou konať s odbornou starostlivosťou) vykonal aj dražbu jeho spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome v Spišskej Teplici, v ktorom povinný býval, čím z neho v konečnom dôsledku spravil bezdomovca. Vzhľadom na konanie exekútora, ktorý svojím pochybením a následným pokusom o zvrat v prípade vyvolal predmetné dovolacie konanie, je povinný toho názoru, že podľa § 255 a § 256 CSP je dôvodné požadovať, aby dovolací súd zaviazal exekútora k náhrade trov právneho zastúpenia povinného v dovolacom konaní.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal včas poverený súdny exekútor, ktorý je podľa druhej vety § 37 ods. 1 vety Exekučného poriadku účastníkom exekučného konania vždy vtedy, keď exekučný súd rozhoduje o trovách exekúcie (za taký prípad možno považovať aj situáciu, keď exekučný súd rozhoduje o ne/schválení rozvrhu výťažku podľa § 164 Exekučného poriadku - poznámka dovolacieho súdu) a v súlade s § 429 ods. 2 písm. a) CSP je fyzickou osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, po preskúmaní veci bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

10. Podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.

11. Zo spisu vyplýva, že predmetné exekučné konanie sa začalo 20. januára 2016, doručením návrhu oprávnenej na vykonanie exekúcie súdneho exekútora JUDr. Dušanovi Sopkovi ml. Dňa 1. apríla 2017 nadobudla účinnosť novela Exekučného poriadku, vykonaná zákonom č. 2/2017 Z. z., ktorá modifikovala spôsobilý predmet dovolania (ako jednej z objektívnych podmienok jeho prípustnosti) tak, že vylúčila prípustnosť dovolania proti uzneseniam vydaným v exekučnom konaní. V prechodných ustanoveniach (k úpravám účinným od 1. apríla 2017) síce stanovila, že ak ustanovenia § 243i až § 243k neustanovujú inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017 (§ 243h ods. 1), avšak vo vzťahu k opravným konaniam, a teda ani k dovolaciemu konaniu uvedená novela Exekučného poriadku neurčila žiadne pravidlo. Je preto potrebné vychádzať z princípu jej okamžitej aplikability aj na konania začaté pred 1. aprílom 2017. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd SR v rozhodnutiach sp. zn. 3ECdo/16/2017, 3ECdo/26/2017, 3ECdo/27/2017, 4ECdo/23/2017, 5ECdo/10/2017, 7ECdo/3/2017, 8ECdo/17/2017, 5ECdo/2/2018, pričom Ústavný súd Slovenskej republiky uvedený záver vo svojich rozhodnutiach opakovane vyhodnotil ako ústavne konformný (napr. II. ÚS 185/2018, III. ÚS 276/2018, I. ÚS 281/2018, I. ÚS 259/2018).

12. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že dovolacie konanie bolo začaté podaním dovolania dňa 8. decembra 2023, teda za účinnosti novej právnej úpravy, zavedenej novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 2/2017 Z. z. Ak by sa prípustnosť dovolania posudzovala výlučne len podľa nej a podľa okamihu začatia dovolacieho konania, bolo by dovolanie bez ďalšieho neprípustné. Avšak vzhľadom na povinnosť ústavne konformného výkladu, a teda vzhľadom na rešpektovanie ústavných princípov dôvery v platné právo a legitímneho očakávania, ako aj dôvery v správnosť aktov orgánov

verejnej moci, vrátane v nich obsiahnutého poučenia o možnosti opravných prostriedkov, dovolací súd pri riešení tejto otázky považoval za správne, aby sa prípustnosť dovolania posudzovala podľa právnej úpravy platnej v čase vydania dovolaním napadnutého rozhodnutia (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6ECdo/15/2017 z 27. septembra 2017, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2018 pod poradovým číslom 24).

13. Zo spisu vyplýva, že aj rozhodnutie odvolacieho súdu bolo v rámci exekučného konania vydané už za účinnosti novej právnej úpravy dňa 26. septembra 2023. S poukazom na uvedené bolo preto na predmetné dovolacie konanie potrebné aplikovať právnu úpravu Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, ktorá prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní vylúčila. Dovolanie exekútora proti uzneseniu, ktorým odvolací súd odmietol jeho odvolanie proti výroku I. uznesenia súdu prvej inštancie o vyhovení námietkam proti rozvrhu výtlačku a zároveň potvrdil uznesenie exekučného súdu vo výroku II. o neschválení rozvrhu výtlačku, je teda bez ďalšieho procesne neprípustné.

14. Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené dovolanie exekútora podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

15. Dovolací súd povinnému nepriznal nárok na náhradu trov exekúcie proti exekútorovi, pretože mal za to, že ustanovenia § 255 a § 256 CSP (ktorých aplikácie sa dožadoval povinný) možno v exekučnom konaní primerane aplikovať (§ 9a ods. 1 v spojení s ods. 4 Exekučného poriadku) len na vzťah medzi oprávneným a povinným, ktorí sú ako účastníci exekučného konania navzájom v protichodnom postavení, a teda ide o akúsi obdobu vzťahu strán sporu (žalobcu a žalovaného) v základnom (nachádzacom) sporovom konaní. Poverený súdny exekútor, ktorý podľa druhej vety § 37 ods. 1 vety Exekučného poriadku je účastníkom exekučného konania vtedy, ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, v tomto zmysle žiadnu „protistranu“ v exekučnom konaní nemá.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.